
Emne: Trafikplanlægning, politik og organisation

Workshop: Nye metoder til fremskrivninger af trafikudvikling – baseret på CREATE projekt om reduktion af trængsel gennem overordnet strategisk trafikplanlægning

Forfatter: Annette Kayser, Københavns Kommune

Baggrund

CREATE (*Congestion Reduction in Europe, Advancing Transport Efficiency*) er et større europæisk forskningsprojekt støttet af midler fra EU's Horizon 2020 program, som startede i juni 2015. Overordnet set handler projektet om at reducere trængslen i større byer gennem at analysere udviklingen i by- og transportplanlægning gennem tiden og knytte det sammen med, hvordan den faktiske udvikling i transport har været.

Hovedformålet med projektet er at give værktøjer til at reducere trængsel på vejene gennem et skift fra bilture til andre transportformer. Gennem studier af den historiske udvikling i en række byer, der har opnået et fald i andelen af bilture, skal der udarbejdes vejledninger til andre byer og til fremtidige løsninger. Der kortlægges og analyseres på udviklingen tilbage fra 1960'erne, hvor bilerne for alvor satte dagsordenen for byernes trafik og frem til nu.

Der er i alt 10 byer med i projektet – fem hvor bilandelen er nedadgående (stage 3) og fem, hvor den er opadgående (stage 1). København deltager sammen med London, Berlin, Paris og Wien i gruppen af dem med nedadgående bilandele, mens Bukarest, Skopje, Tallinn, Adana og Amman er byer med voksende biltrafik.

Der er i projektet indsamlet en lang række faktuelle data om transportudviklingen, ligesom udviklingen i planlægning og politikker er beskrevet kvalitativt. Dette på baggrund af viden fra aktører, som har indgående og langt kendskab til by- og trafikplanlægningen i København og til de forhold og tendenser, der undervejs har påvirket til ændrede retninger.

Projektet er nu i en fase, hvor der ses på tendenser, fremtidsperspektiver og på mulige fremtidige transport- og mobilitetspolitikker. Ud fra de fremskrivninger, som de fem stage 3 byer har leveret sammenholdt med de store teknologiske ændringer, som forventes de kommende år, er der opstået et behov for at vurdere muligheder for at udvikle nye metoder til fremskrivninger af udviklingen.

Formålet med workshoppen er således at sætte den indsamlede viden om fortidens udviklinger i relation til fremskrivningsmodeller samt at diskutere muligheder for at anvende og udvikle nye fremskrivningsmetoder.

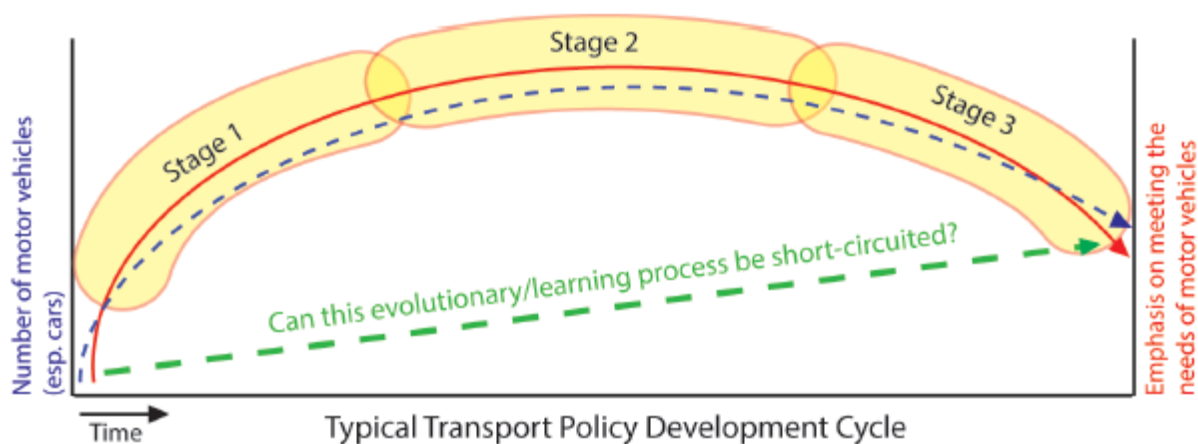
Udfordringer i forhold til fremskrivningsmetoder er ikke alene et behov, som er en del af CREATE, men er også en udfordring generelt ved trafikplanlægningen i Danmark.

CREATE projektet

CREATEs overordnede formål er som nævnt reduktion af trængslen i byer og der arbejdes ud fra følgende fem delmål:

- 1) Undersøgelser af baggrunde og årsager til trængsel på vejene. Her skabes en bedre forståelse for den effektive og bæredygtige urbane mobilitet. Der skal udarbejdes en stringent, systematisk og praktisk definition af både trængsel og vejnettets ydeevne.
- 2) Undersøgelser af hvordan europæiske byer har haft succes med at reducere niveauet af biltrafik. Det dokumenteres både kvantitativt og kvalitativt, hvordan fem vesteuropæiske byer har formået at afkoble den økonomiske vækst fra vækst i biltrafik.
- 3) Udvikle konkrete guidelines og kapacitetsopbygning til central- og østeuropæiske samt peri-europæiske byer, som er partnere i projektet.
- 4) Assistere byer, der har vedtaget omfattende SUMP's (Sustainable Urban Mobility Plans), med at undersøge potentialet ved nyere teknologier og politiske tiltag til at håndtere trængsel hos bl.a. bæredygtige transportformer som cykler og offentlig transport.
- 5) Udvikling af fremtidige politikker og løsninger

Projektets teoretiske tilgang baseres på idéen om at afkoble brugen af biler fra den økonomiske vækst ved at udforske nye passende alternativer. Til dette benyttes teorien: *'the Transport Policy Evolution Cycle'*, som er illustreret i Figur 1.



Figur 1: The Transport Policy Evolution Cycle

Den teoretiske tilgang har et evolutionært fokus, hvor udviklingen er karakteriseret ved skiftende politiske transportpolitikker i forhold til at fokus på bilens rolle og funktion varierer. Der er hidtil identificeret tre forskellige stadier:

- 1) *Traffic growth policies*: Byen er under udvikling og vokser hurtigt økonomisk set, hvilket fører til at bilejerskabet og brugen af bilen stiger. Politikkerne følger dette voksende behov for at udbygge en infrastruktur, hvor bilen fylder mere og mere. Derfor bygges der flere og større veje samt flere parkeringspladser

- 2) *Traffic mitigation policies*: Problemerne ved det stigende niveau af biltrafik begynder at blive åbenlys (eksempelvis: trængsel, luftforurening og trafikuheld). Politikkerne fokuserer derfor på modale alternativer (i særdeleshed skinne-baserede løsninger) og på at reducere forureningen og antallet af uheld ved at begrænse biltrafikken.
- 3) *Sustainable cities policies*: Det politiske fokus er flyttet til livskvaliteten for byens beboere og omhandler (i) omfordeling af byrummet og vejarealet fra bilbrug til andre bæredygtige transportformer og andre rekreative funktioner samtidig med indførelse af trængselsafgifter, (ii) udbygning af infrastrukturen til den kollektive transport og initiativer, der fremmer gang og cykling, (iii) forbedringer af kvaliteten af byens offentlige rum. Dette sidste stadie er associeret med relativ eller absolut reduktion i bilkørsel (og sommetider bilejerskab) på trods af økonomisk vækst.

Udfordringer ved fremskrivninger og scenariebygning

Trafikmodeller og andre fremskrivningsmetoder tager ofte udgangspunkt i den situation, systemet befinder sig i. Således er forudsætninger bag mange trafikmodeller udviklet på et tidspunkt med trafikvækst – måske på toppen af kurven i stage 2-fasen. Disse modeller vil forudsige en vækst, da de er baseret på en opadgående kurve. Men som indsamlingen af data i CREATE viser, har flere byer oplevet det modsatte, nemlig faldende bilandele.

En anden metode til at planlægge for fremtiden er ”Back Casting”. Her tegnes fremtidsbilleder/scenarier og der peges på, hvordan udviklingen trin for trin kan nærme sig fremtidsbilledet.

Debatemner og oplægsholdere

Debatten på workshopen handler om at perspektivere metoder til fremskrivninger af fremtidens mobilitets- og trafikudvikling. I debatten tages udgangspunkt i CREATE projektets kortlægninger, således at vi kan inddrage hvordan erfaringer fra fortiden kan anvendes til at planlægge for fremtiden. Desuden ses på danske trafikmodeller og de nyeste muligheder inden for disse og der præsenteres forslag til andre metoder til fremskrivninger.

Forslag til oplæg og oplægsholdere er følgende (bemærk at idéen til workshopen er opstået tæt på deadline for call for papers og der er derfor ikke taget kontakt til og lavet aftale med alle oplægsholdere endnu):

1. CREATE – kvantitativ og kvalitativ udvikling i transport i fem hovedstæder siden 1960’erne ved Annette Kayser, Københavns Kommune
2. Trafikmodeller (OTM og Landstrafikmodel) – nyeste muligheder ved Anders Tønning, Vejdirektoratet
3. Ny trafikmodel for Københavns Kommune ved NN, Københavns Kommune
4. Alternative fremskrivningsmodellen, fx Shell ”scenario planning” ved Tom Cohen, University College London, lead on workpackage about future solutions in CREATE
5. Overvejelser over grundlag for trafikplanlægning ved Per Homann Jespersen, Roskilde Universitet (ikke afklaret)